

Beslutad av: Niklas Avenstierna
Datum: 2023-02-27
Dokumentet gäller för: Sköllersta skola F-6
Dokumentansvarig:
Ärendenummer:

Plan för arbetet mot kränkande behandling och diskriminering

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Kartläggning av risker	3
2.1	Uppföljning föregående läsårs åtgärder	3
2.1.1	Åtgärder fritidshemmet 21/22:	3
2.1.2	Åtgärder arbetslag F-3 21/22:.....	4
2.1.3	Åtgärder arbetslag 4-6 21/22.....	4
2.2	Nuläge	6
2.3	Undersökning i klasserna	6
2.4	Resultat från elevenkäten vt 23	7
2.5	Statistik från draftit	7
3	Analys av orsaker	9
3.1	Otrygga platser:.....	9
3.2	Språkbruk och kränkningar utifrån etnicitet eller sexuell läggning:.....	9
3.3	Vuxennärvaro på raster:.....	10
3.4	Orättvisor gentemot flickor/pojkar:.....	11
3.5	Möta elevers behov vid NPF-diagnos:.....	11
3.6	Studiero	12
4	Översikt och Planering av åtgärder	12
5	Implementering av planen	13
6	Rutiner för att åtgärda befarade kränkningar	14
6.1	Ärendegång vid befarad kränkning eller diskriminering,	14
6.1.1	Dokumentation	14
6.2	Trygghetsteam	14
Bilagor	16
Bilaga 1 – Arbetsgång/åtgärdstrappa på aktuell förskola/skola hur man arbetar åtgärdande eller Årshjul för främjande insatser		16
Bilaga 2 - Relevant lagstiftning		17
Skollagen (2010:800).....		17
Diskrimineringslag (2008:567).....		17
Barnkonventionen.....		19

1 Inledning

Huvudmannen för förskola och skola ska varje år se till att det upprättas en plan över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av barn och elever. Planen ska innehålla en uppföljning av föregående års åtgärder samt en planering av de åtgärder som ska genomföras kommande år. I Hallsbergs kommun är upprättandet av denna plan delegerat till rektor enligt punkt 2.14 i delegationsordningen.

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad¹.

Relevant lagstiftning för att upprätta denna plan redovisas i bilaga 2.

Denna plan revideras samt följs upp en gång/läsår och framtas i enighet med skolans kvalitetsplan då en del analyser samt åtgärder är återkommande.

2 Kartläggning av risker

2.1 Uppföljning föregående läsårs åtgärder

Utifrån föregående läsårs trivselenkät, observationer, utvecklingssamtal och enskilda samtal med eleverna i verksamheten framkom utvecklingsområden för respektive arbetslag, för att fånga upp dessa områden framtogs följande åtgärder.

2.1.1 Åtgärder fritidshemmet 21/22

1. Dela upp eleverna i mindre grupper, så att det blir lättare att våga säga något. Eleverna ska träna på att turas om att få tala till punkt och lyssna på varandra, genom deltagande i olika aktiviteter och i lekar. Eleverna ska ges fler möjligheter att lära känna varandra över åldersgränser och därmed träna på att uttrycka sig i flera sammanhang.
2. Förtydliga när och hur eleverna har möjlighet att påverka sin dag. Vid samlingar finns möjlighet att säga sina önskemål. Mindre samlingar genomförs även där eleverna har möjlighet att uttrycka sig. Fritidshemmet genomför fritidsråd där det finns möjlighet att lyfta olika åsikter. Vidare har fritidshemmet en förslagslåda där eleverna kan lägga i önskemål och ett förslags/önsketråd där pedagogerna sätter upp elevernas önskemål med löv, sedan färgläggs det tillsammans med eleverna när önskemålet är uppnått.
3. Genomföra fler observationer och samtal med barnen för att se vilka elever på individnivå som framför allt behöver utökad stöttning gällande

¹ SFS 2016:1011

kamratrelationer. Resultatet diskuteras och analyseras, och utmynnar i olika pedagogiska gruppaktiviteter i olika inbjudande miljöer.

UTVÄRDERING:

2.1.2 Åtgärder arbetslag F-3 21/22

1. Skapa utrymme och möjligheter i undervisningen för eleverna att göra sina röster hörda, oavsett kön, genom att eleverna anonymt kan få förklara sina upplevelser av olika situationer. Detta genom digitala verktyg eller skrivna lappar som pedagogerna kan ta del av. De elever som inte själva kan uttrycka sig genom tal eller skrift ska få använda bildstöd för att kunna förklara/påvisa sina upplevelser av olika situationer.
2. Vid klassråden ska samtliga elever ges möjligheter att kunna göra sig hörda, detta i syfte att elevernas upplevelse av delaktighet och möjlighet att påverka ska utökas.
3. Det ska i varje klassrum, finnas en förslagslåda där eleverna kan lämna synpunkter på exempelvis arbetsmiljö, önskemål om rastaktiviteter eller önskemål om undervisningsinnehåll.

UTVÄRDERING:

1. Vi använder oss av olika metoder. I åk 2 används till exempel en brevlåda för att nå fram till läraren. I övriga klasser har detta till exempel arbetat med EPA där eleverna kommer till tals i olika kommunikativa uppgifter. I förskoleklassen har inget arbete bedrivits med detta pga personalfrånvaro bland annat.
2. Detta sker till exempel genom röstning, både stängda och synliga. I åk 3 är det elev som håller i rådet och väljs slumpmässigt ut och på så sätt ges utrymme.
3. Detta saknas i 3 av 4 klassrum. I förskoleklassen kommer detta behöva vara en muntlig förslagslåda. Även i övriga klasser förmedlas önskemål muntligen.

2.1.3 Åtgärder arbetslag 4-6 21/22

1. På klassråden finns en stående punkt kring att diskutera arbetsmiljön i klassrummet. Detta i syfte att utveckla elevernas medvetenhet hur de själva kan vara delaktiga och därmed kan påverka sin arbetsmiljö i klassrummet.
2. I klassrummen ska det finnas en förslagslåda där eleverna kan komma med egna önskemål hur vi tillsammans kan skapa en bättre arbetsro i klassrummen. Eleverna kan även ge förslag på hur undervisningens innehåll kan utformas gällande vad de vill lära sig samt på vilket sätt. Detta i syfte att dels väcka deras intresse för undervisningens innehåll och dels för att de ska känna sig delaktiga och kunna påverka.
3. Undervisande lärare ska tydliggöra för eleverna när de själva är med och påverkar undervisningens innehåll och upplägg, för att på så sätt

synliggöra för eleverna att de ges möjlighet att påverka och vara delaktiga.

4. Vi vuxna ska vara synliga för eleverna och kontinuerligt samtala med dem, både i och utanför klassrummet, så att samtliga elever blir trygga med oss pedagoger och upplever att de har en vuxen att vända sig till.
5. Vi synliggör våra klassrumsregler i respektive klass i syfte att främja en god arbetsmiljö och goda relationer inom undervisningens ramar. Dessa utvärderas vid varje klassråd för att eleverna ska påminnas och medvetandegöras om vikten att reglerna efterlevs.

UTVÄRDERING:

1. Vid varje klassråd diskuteras alltid arbetsmiljön med fokus på studiero i klasserna. Vi har under ht-22 upplevt en märkbart bättre studiero i framför allt åk 4 och 6.
2. Vi har inte placerat ut en förslagslåda i klassrummen där eleverna kan lägga egna förslag på hur vi tillsammans kan skapa en bättre studiero i klassrummen. Däremot samtalar vi kontinuerligt med eleverna hur vi tillsammans kan skapa en bättre studiero i klassrummen. Detta sker såväl under lektionstid, lektionsfri tid samt under klassråden. Vi lyssnar även in elevernas egna önskemål gällande undervisningens innehåll och utformning för att deras upplevelse av delaktighet och inflytande över sin skoldag ska öka. Detta utvärderar vi i samband med utvecklingssamtalen varje termin samt att varje undervisande lärare utvärderar sin egen undervisning tillsammans med eleverna kontinuerligt under terminen.
3. Undervisande lärare synliggör genom utvärdering tillsammans med eleverna när de har varit med och påverkat undervisningens upplägg och innehåll. Detta i syfte att öka elevernas upplevelse av att kunna påverka och ha inflytande över sin egen kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Undervisande lärare har under läsårets gång haft individuella samtal med eleverna för att de ska få en tydlig bild av hur de deras målluppfyllelse ligger till i förhållande till betygskriterierna i respektive ämne.
4. Någon av oss vuxna i arbetslaget finns alltid tillgänglig för eleverna i och utanför klassrummet detta i syfte att deras upplevelse av trygghet ska öka. De ska känna sig trygga med att alltid ha en vuxen att vända sig till vid behov, såväl i klassrummet som under lektionsfri tid. Vi jobbar samtliga lärare med fokus på ett relationsfrämjade arbetssätt i alla elevgrupper.
5. Vid läsårsstart skapade klasserna själva sina klassrumsregler som synliggörs i respektive klassrum. Vi lyfter dessa regelbundet vid klassråden för att utvärdera om dessa efterlevs av klassen.

När vi eller eleverna upplever att en eller flera av klassrumsregler inte efterföljs tar vi upp detta med eleverna. Detta i syfte att de själva ska bli medvetna om detta samt kunna komma med egna tankar, idéer och förslag på hur vi tillsammans kan hjälpas åt för att klassrumsreglerna efterlevs.

2.2 Nuläge

Följande nuläge är sammanställt utifrån samtal i samtliga klasser på skolan utifrån begreppet trygghet samt de olika diskrimineringsgrunderna. I förskoleklass har en trygghetsvandring genomförts för att se över vilka platser på skolan eleverna upplever som trygga respektive otrygga. Pedagogerna har sammanställt det som framkommit och kurator har lyft ut de delar som är återkommande samt behöver förebyggas och åtgärdas. Underlag från fritidshemmet saknas. Vidare består beskrivningen av nuläget av en sammanfattning av elevenkäten samt statistik från dokumentationssystemet draftit där ärenden gällande kränkande behandling dokumenteras.

2.3 Undersökning i klasserna

De otrygga platser som förekommer i samtliga arbetslag är toaletter, omklädningsrum samt väggen där eleverna spelar "pricken". Även fotbollsplanen förekommer i flera samtal men av lite olika anledningar, vissa klasser upplever att äldre elever spelar hårt och har ett negativt språkbruk medan andra upplever att flickor inte känner sig lika trygga i att fotbollsplanen är för dem.

Det framkommer även i flera samtal att det förekommer ett negativt språkbruk på skolan, främst i de äldre grupperna där sexuell läggning kan användas som glåpord samt kommentarer utifrån etnicitet, tro och hudfärg förekommer. Även kränkningar kring dessa områden förekommer, elever uppger dock att det är från enstaka personer men att flera elever varit med om att bli utsatta. De yngre barnen upplever även att de äldre eleverna använder ett hårt språk vid olika sporter/spel.

Flera klasser önskar mer vuxennärvaro ute på raster, att vuxna oftare ska befinna sig vid borgen samt fotbollsplanen, eller bara ute överlag för att skapa trygghet. En klass önskar även att vuxna är mer delaktiga i att hjälpa eleverna reda ut konflikter de inte själva kan lösa, samt lyssna in samtliga vid konflikter.

Elever lyfter även orättvisor gentemot flickor och pojkar. Några klasser beskriver att pojkar kan bli tillsagda för fler saker samt på ett hårdare sätt än flickorna. De beskriver även att personal kan vara mer tillmötesgående mot flickor än pojkar om de exempelvis beskriver att de mår dåligt eller har ont i magen. Det framkommer även att vissa klasser upplever att det blir orättvist under idrottslektioner då killar och tjejer får rösta kring vilka aktiviteter de vill göra, det blir majoritetsbeslut där den könsgrupp som är majoritet i klassen får bestämma. Det framkommer även att lagindelning ibland sker utifrån kön.

I undersökningarna i klasserna framkommer det även i några klasser en känsla av orättvisa när det gäller att vissa elever med NPF-diagnos får ha tillgång till sina

iPads i större utsträckning som hjälpmedel. I en klass framkom även upplevelsen av att vuxna ibland säger åt en att sitta still trots ett behov av rörelse för att kunna koncentrera sig under lektionerna.

Under samtalet i en av klasserna framkommer även att främmande människor har tagit kort på eleverna samt gjort miner vilket upplevts som obehagligt.

2.4 Resultat från elevenkäten vt 23

Elevenkäten genomfördes i samtliga årskurser med undantag från årskurs 5, som istället genomförde skolinspektionens enkät. Svarefrekvensen ligger på 67%, men varierar mellan undervisningsgrupperna. Således ska resultatet av svaren endast ses som vägledande, med reservation för att 1/3 av skolans elever inte finns representerade i statistiken.

Styrkor:

- Resultatet från enkäten visar att eleverna anser att lärarna behandlar dem likvärdigt och att de känner sig trygga med sina lärare.
- 8/10 elever anger att de känner sig trygga i skolan och 9/10 känner sig trygga med sina lärare.

Utvecklingsområden:

- Cirka ¼ av alla elever anser att pedagogerna måste hålla bättre koll på vad som händer på rasterna.
- I årskurs 1 och 4 är cirka 1/5 av eleverna rädda för andra elever på skolan.
- Upplevelsen av studiero i klassrummen och möjlighet för koncentration på lektionerna varierar, men är generellt lägre i F-3 än i åk 4-6.

2.5 Statistik från draftit

Följande nulägesbild är sammantagen av statistik från dokumentationssystemet Draftit som används vid befärad kränkande behandling/diskriminering. Statistiken gäller perioden augusti 2022 – 24 februari 2023.

Under perioden 1 augusti 2022 – 24 februari 2023 förekom 41 dokumenterade kränkingsärenden

	<u>UTSATT</u>	<u>UTSÄTTARE</u>
HAN	51.28% (20st)	86.36% (38st)
HON	48.72% (19st)	13.64% (6st)
Vet ej	0%	0%
EJ ANGIVIT	0%	0%

TYP AV KRÄNKNING (förekomst i antal ärenden under angiven period av totalt 41 ärenden)

TYP	ANTAL I %
Fysisk	50% (22st)
Verbal	29.55% (13st)
Text/bild	2,27% (1st)
Sexuella trakasserier	6,82% (3st)
Ej angivet	2,27% (1st)
Psykosocial	9,09% (4st)

VAR SKER KRÄNKNINGARNA PROCENTUELLT? (förekomst i antal ärenden under angiven period av totalt 41 ärenden)

PLATS	ANTAL I %
Klassrum	16.28% (7st)
Fotbollsplanen	2.33% (1st)
Korridor	2.33% (1st)
Idrottshall	2.33% (1st)
Annat	9.3% (4st)
Skolgården	41.86% (18st)
Matsal	11.63% (5st)
Kapprum	6.98% (3st)
Fritids	4.65% (2st)
Digital kränkning/sociala medier	2.33% (1st)

Årskurs de utsatta går i (förekomst i antal ärenden under angiven period av totalt 41 ärenden)

ÅRSKURS	ANTAL I %
Fsk (22/23)	33.33% (13st)
Åk 1 (21/22)	0%
Åk 2 (20/21)	7.69% (3st)
Åk 3 (19/20)	2.56% (1st)

Åk 4 (18/19)	28.21% (11st)
Åk 5 (17/18)	7.69% (3st)
Åk 6 (16/17)	15.38% (6st)
Ej angivet	5,12% (2st)

3 Analys av orsaker

6 olika problemområden har lyfts fram utifrån nulägesbeskrivningen. En analys av möjliga orsaker till områdena sker under respektive områdes rubrik. Tre av områdena går att koppla till diskrimineringsgrunderna, dessa är: "kränkningar utifrån etnicitet eller sexuell läggning", "orättvisor gentemot flickor/pojkar" samt "möta elevers behov vid NPF-diagnos". Analysen är genomförd av respektive arbetslag samt kurator.

3.1 Otrygga platser

Det framkommer från undersökningen att elever från flera klasser upplever vissa platser från skolan som otrygga. Det rör sig främst om toaletter, omklädningsrum samt väggen där eleverna spelar "pricken". Även fotbollsplanen förekommer i flera samtal men av lite olika anledningar. Gällande toaletter beskrivs en rädsla för att bli inlåst eller att någon ska komma in. De beskrivs även som ofräscha och därför väljer flera elever att avstå från toalettbesök under skoltid.

Omklädningsrummet är det framför allt tjejerna i åk 5 som nämner som en otrygg plats, de känner sig iakttagna av andra vilket skapar en känsla av stor olust. Detta leder till att vissa elever avstår från att byta om alternativt byter om i andra utrymmen.

Gällande väggen där elever spelar "pricken", har det tidigare funnits två platser på skolan där detta varit möjligt. När en gaga-boll-rink byggdes blev den ena platsen obrukbar vilket lett till att elever spelar "pricken" mot en vägg där många elever behöver passera för att ta sig till nedre delen av skolgården. Detta kan orsaka en oro, bland annat för att få hårda bollar på sig medan man passerar.

Bidragande till att flera platser på skolgården upplevs otrygga kan även vara att avståndet mellan eleverna i åk f-3 och 4-6. Avståndet mellan elever i åk 5 eller 6 samt elever på lågstadiet är långt både fysiskt och mentalt. Det föreligger en viss avsaknad av "vi-känsla" på skolan för eleverna och det gör att otrygghet kan växa fram mellan de olika elevgrupperna och då även bidra till en otrygghet på de gemensamma rasterna. Bland annat kan detta påverka det de yngre barnen beskriver som obehagligt kring de äldre elevernas språkbruk samt fotbollsplanen.

3.2 Språkbruk och kränkningar utifrån etnicitet eller sexuell läggning

I undersökningarna från klasserna framkommer det att det, särskilt bland de lite äldre eleverna, förekommer ett språkbruk som skapar oro bland de yngre. Som

exempel nämns att uttryck kring olika sexuella läggningar används som skällsord. I statistiken från draftit framkommer även att verbala kränkningar står för ca 30% av alla kränkningsärenden på skolan. I många av dessa ärenden handlar det om skällsord utifrån sexuell läggning, hudfärg, svordomar eller hot. I undersökningarna i klasserna framkommer även att enskilda elever blivit kränkta av andra elever på skolan utifrån sin hudfärg eller härkomst. Elevunderlaget på Sköllersta skola är till stor del en relativt homogen grupp, det vill säga att majoriteten av eleverna har ungefär liknande etnicitet samt hudfärg. Detta medför en risk då de elever som inte tillhör majoriteten riskerar att uppleva ett utanförskap eller bli kränkta just utifrån att inte faller inom normen. Därav är det viktigt att ta det som framkommer ur undersökningen på allvar även om det inte rör sig om en stor mängd elever som uttryckt upplevelser av detta. Enligt pedagogernas observationer kan känslan av otrygghet under raster för många vara grundat i enstaka tillfällen eller händelser där just verbala kränkningar skett. Det handlar framförallt om enskilda elever som verbalt har kränkt annan elev, vilket har gett upphov till att den utsatta eleven känt sig otrygg att vistas ute under raster.

Vi har under läsåret 21/22 haft en markant ökning gällande kränkningar på skolan. Vi ser att detta påverkats av elevgrupper där det funnits stora behov av anpassningar i miljön för att klara av skoldagarna, men även då det varit en ansträngd arbetssituation för pedagoger i och med pandemi och bortfall av personal. Det pågår ett aktivt och systematiskt arbete mot kränkande behandling. Denna rutin är dock relativt ny och behöver fortsatt implementering. Utifrån de kränkningsärenden som inkommit samt att vissa typer av ärenden är återkommande ser vi ett behov av att arbeta mer med värdegrundsarbete. Detta är även något som till viss del fallit bort under den ansträngda perioden under samt direkt efter pandemin. Vi kan även se att värdegrundsarbete har skett mer löpande i vissa klasser medan det inte varit lika aktivt i andra. Det finns ett systematiskt framtaget arbete för att säkerställa att värdegrundsarbete sker på ett likvärdigt sätt i klasserna detta ska påbörjas i samband med att ett arbete med materialet "bråka smartare" införs i samtliga elevgrupper.

3.3 Vuxennärvaro på raster

Att vuxna behöver vara med närvarande under raster framkommer från undersökningarna i klasserna samt elevenkäten. Detta område går delvis ihop med beskrivningen av otrygga platser. Elevernas upplevelse av en avsaknad av personal utomhus stämmer även väl överens med det som går att se i statistiken från draftit, då det är just på skolgården majoriteten av kränkningarna äger rum. Under läsåret har det till viss del varit personalbrist på skolan då det varit svårt att få in vikarier samt det funnits en hög frånvaro bland personalen. Detta har lett till en avsaknad av kontinuitet gällande personal ute på raster. Exempelvis har inte samma personal kunna stå ansvariga vid fotbollsplanen. Det har även medfört en

osäkerhet i hur många som varit ute, vart de befunnit sig och heller i att alla delar såsom exempelvis "borgen" inte alltid kunnat hållas öppen.

3.4 Orättvisor gentemot flickor/pojkar

När det gäller diskrimineringsgrunden kön är det flertalet i elever i såväl åk 5 som 6 som anser att de blivit orättvist behandlade utifrån kön framförallt i samband med idrottslektioner. Det som nämns är indelning i lag efter kön samt att majoriteten får välja aktivitet vilket har medfört att ett kön alltid hamnar i minoritet.

Det går även att se att temat kön är markant utstickande i statistiken från kränkingsärendena då ca 86% av alla utsättare varit pojkar. I endast 6st ärenden av 41 har en flicka varit utsättare. Detta tyder på att vårt förebyggande arbete inte når pojkar på samma nivå som flickor. Att resultatet är helt representativt för verkligheten är dock tvivelaktigt då både kurator samt pedagoger kan komma på flera elever som känt sig utsatta av flickor under läsåret. Därav kan slutsatsen dras att det föreligger ett behov av att se över vad vi som personal räknar som kränkningar och se över vilka situationer vi anmäler. Är vi mer benägna att anmäla kränkningar som kommer från pojkar, eller är det de kränkningarna vi får till oss då det handlat om fysiskt våld, hot samt fula ord vilka är överrepresenterade bland pojkar? Det föreligger sammanfattningsvis ett behov av samtal inom personalgrupperna kring diskrimineringsgrunderna för att undvika falla in i ett allt för normativt tänk gällande ärendena vi stöter på.

3.5 Möta elevers behov vid NPF-diagnos

Gällande elevernas upplevelse av orättvis behandling kopplat till diskrimineringsgrunden funktionsvariationer/individuella förutsättningar från undersökningarna i klasserna, nämns i synnerhet elever med NPF-diagnoser. Eleverna nämner att dessa elever ibland blir orättvist behandlade av vuxna trots att de har ett uttalat behov av rörelse eller paus under lektionstid. De nämner att de blir tillsagda att sitta stilla eller inte får ta paus trots behov. Vissa elever som inte själva besitter en diagnos nämner en upplevelse av orättvisa utifrån de digitala hjälpmedel andra elever ibland får använda i större utsträckning än de själva. Vilket i sin tur tyder på ett behov av kunskap kring lika möjligheter, även i elevgrupperna.

Det går att utläsa från draftit statistiken att det sker fler kränkningar i klasser där det föreligger större behov av anpassningar utifrån bland annat NPF. Detta visar på ett behov av att fånga upp elever med utagerande tendenser och förebygga att situationer blir ohanterbara eller kränkningar sker.

Pedagogerna arbetar för att samtliga elever ska ha möjlighet att delta och utvecklas på sina egna villkor. Vuxna uppmärksammar och genomför anpassningar gällande lärmiljö, undervisningsmetoder och arbetsuppgifter efter varje elevs individuella förutsättningar och behov. När det framkommer att någonting inte fungerar för en enskild elev i samband med undervisningen, under lektionsfri tid eller i annat sammanhang lyfts detta upp till diskussion/reflektion i arbetslagen.

Där delas upplevelser och erfarenheter och utifrån detta genomförs de förändringar och/eller anpassningar som behövs för att eleven i fråga ska ges samma möjligheter till deltagande och utveckling som övriga i elevgrupperna. När de extra anpassningarna på grupp eller individnivå inte räcker till lyfts enskilda elever till elevhälsoteamet. Däremot kan vidare kompetensutveckling gällande just förebyggande arbete och NPF vara en väg framåt för att kunna bidra till färre kränkningar, att elever inte känner sig ifrågasatta och ökad trygghet i att samtala med övriga elever kring olika behov av just anpassningar.

3.6 Studiero

I resultatet från elevenkäten framkommer att upplevelsen av studiero i klassrummen varierar. Eleverna uppger i högre grad att de har studiero under lektionerna men samtidigt att det ofta kan vara svårt att koncentrera sig. Från draftit-statistiken går även att utläsa att kränkningar kontinuerligt sker i klassrum. Sammantaget tyder det på att det föreligger ett behov av fortsatt arbete för att säkra elevernas rätt till studiero och förbättra möjligheterna för koncentration. Lärare och elever behöver känna en trygghet i att det föreligger tydliga ramar och rutiner kring hur vi skapar och upprätthåller ro i klassrummen. En del av detta innebär att arbeta med att skapa en trygg miljö överlag men även en förutsägbarhet genom ordnings- och klassrumsregler. Dessa är något som behöver synliggöras mer till eleverna. För att hela tiden arbeta aktivt med studiero krävs ett kontinuerligt arbete kring att skapa just trygghet och medvetenhet kring hur trygghet påverkar lärande och hur vi kan skapa trygghet, tydlighet och förutsägbarhet för våra elever.

4 Översikt och Planering av åtgärder

Åtgärder och hälsofrämjande/förebyggande insatser

Risk	Vad ska göras?	När?	Vem är ansvarig?	När och med vilka ska uppföljning ske (elever, personal och vårdnadshavare)?	Uppföljning dokumenteras här
Otrygga platser	1. Vuxennärvaro toaletter vid matsal (främst gällande fsk) 2. Plastfilm sätts upp i fönster på toaletter 3. Se över möjlighet till mer avskärmning i omklädningsrum. 4. Se över framkomlighet vid "pricken-väggen". 5. Gemensamma skolaktiviteter,	1. Vt 23 2. Vt 23 3. Vt 23/HT23 4. Vt 23 5. Vt 23	1. Pedagoger i fsk 2. Rektor 3. Rektor 4. Rektor 5. Arbetslag	1. Uppföljning i fsk 2. Uppföljning klassråd/enskilda elever 3. - 4. Uppföljning elevråd/klassråd/enskilda elever 5. Uppföljning med elever	

	temadagar mellan f-3 och 4-6, för skapa vi-känsla				
Språkbruk och kränkningar	1. Fortsätta utveckla rastaktiviteter (kvalitetsplan) 2. Värdegrundsarbete i klasser gällande diskrimineringsgrunder och lika behandling 3. Förtydliga och utveckla trygghetsteamets arbete 4. bråka smartare	1. Se kvalitetsplan 2. Hela läsåret 3. Se kvalitetsplan 4. Läsåret 23/24	1. Se kvalitetsplan 2. Mentorerna 3. Se kvalitetsplan 4. Rektor samt pedagog ansvarig för bråka smartare	1. Se kvalitetsplan 2. Se kvalitetsplan 3. Se kvalitetsplan 4. Uppföljning med personal	
3. Vuxennärvaro raster	1. Schema med fördelning av rastvärdar i f-3 2. Fortsatt arbete kring rastvärdsskapets betydelse.	1. Framtas v.9 2. APT	1. Arbetslagsledare 2. Pedagogisk rastverksamhetsansvarig + arbetslag	1. Uppföljning med personal 2. Uppföljning med personal	
4. Orättvisor flickor och pojkar	1. Fortbildning i diskrimineringsgrunderna till personal 2. Undvika majoritetsval samt gruppindelning utifrån kön	1. Kommande läsåret 23/24 2. Fr.o.m. vt 23	1. Rektor 2. Arbetslag	1. Uppföljning med personal 2. Uppföljning klassråd/elevråd	
5. Behov kring NPF	1. Fortbildning kring NPF till personal	1. Vt 23	1. Skolpsykolog	1. Uppföljning med personal	
6. Studiero	1. Revidering av ordnings- och trivselregler 2. Uppföljning av klassrumsregler	1. VT23 2. VT23	1. Rektor 2. Arbetslag/klasslärare	1. VT23/HT23 (klass och elevråd) 2. VT23/HT23 (klass och elevråd)	

5 Implementering av planen

Följande är en kort beskrivning kring hur och när planen ska implementeras och tillgängliggöras för barn, elever, vårdnadshavare och personal.

Planen implementeras under vt 23 genom att den lyfts upp på arbetslagsmöten. Utifrån dessa tar pedagogerna med sig innehållet och återkopplar till elevgrupperna för att synliggöra att deras svar i undersökningarna beaktats. Planen publiceras på kommunens hemsida där information om Sköllersta skola finns. Därav finns den tillgänglig för vårdnadshavare och andra viktiga vuxna. Rektor informerar även vårdnadshavare om planen via Haldor. Uppföljning sker

enligt planeringen av åtgärder. Varje hösttermin revideras planen och nya undersökningar och analyser genomförs vilket resulterar i nya åtgärder.

6 Rutiner för att åtgärda befarade kränkningar

Under denna rubrik beskrivs hur arbetet med att åtgärda befarade kränkningar är organiserat på Sköllersta skola.

6.1 Ärendegång vid befarad kränkning eller diskriminering,

Personal som uppmärksammar en händelse som kan vara kränkande/diskriminerande eller som får kännedom om befarad kränkande behandling, informationen kan komma från barn/elev, vårdnadshavare, har skyldighet att **anmäla** detta till rektor via dokumentationssystemet Draftit. Befaras flera elever vara utsatta skrivs en anmälan/barn. I anmälan ska följande redogöras för: Händelsen eller den information som framkommit ska redogöras för objektivt. Vet anmälaren vad som föranlett den möjliga kränkningen? Finns information kring vad som hänt? Vad är vuxnas bild, vad är elevernas bild? Var det någon som såg/hörde? Vad har vuxna gjort för att hantera situationen? Hur blev det sedan, är händelsen utredd och löst?

Rektor eller kurator ser över inkommen anmälan, och redogör för om ärendet är utrett och avklarat eller om vidare utredning krävs. Rektor delegerar då ärendet vidare till ansvarig personal, någon som har kontakt samt relation till barnet i fråga. Den som blir ansvarig för ärendet ansvarar för **kontakt med berördas vårdnadshavare** samt att **utreda** vad som skett om inte detta redan är gjort. Detta innebär att samtala med inblandade elever samt vid behov samtala med barn/vuxna som kan ha sett/hört vad som hänt. Utifrån denna utredning gör ansvarig personal sedan bedömningen huruvida en kränkning ägt rum. Framkommer att en kränkning ägt rum ska ansvarig personal (i samråd med arbetslag) **tillsätta åtgärder** för att trygga utsatt elev samt förebygga att kränkningar sker igen. Ansvarig personal följer även upp händelsen med inblandade elever för att säkerställa att åtgärderna gett önskad effekt. Först när detta framkommer kan ansvarig begära att ärendet avslutas. Avslutat ärende ses över av rektor samt huvudman.

6.1.1 Dokumentation

All dokumentation kring befarade kränkningsärenden sker via Draftit. Rektor samt skolkurator har tillgång att kunna se samtliga ärenden för skolan, kan delegera ut ärenden samt begära in kompletteringar. Kurator och rektor träffas ca 2 gånger/månad för att se över så arbete fortgår med de ärenden som är aktiva i systemet.

6.2 Trygghetsteam

På Sköllersta skola finns ett trygghetsteam, vars uppdrag är att arbeta förebyggande, planera och leda skolans trygghetsarbete samt bistå i och följa upp

kränkingsärenden då det behövs. Rektor leder trygghetsteamet tillsammans med skolkurator samt med representanter och suppleanter från de tre arbetslagen. Syftet med teamet är att säkerställa ett fortlöpande aktivt trygghetsarbete, både på främjande, förebyggande samt åtgärdande nivå. Trygghetsteamet träffas en gång/månad och går igenom om det är något kränkingsärende där extra insatser krävs, diskuterar åtgärder, planerar förebyggande insatser inom respektive arbetslag samt för skolan i helhet samt arbetar med denna plan. Representanter från trygghetsteamet kan även sättas in i kränkingsärenden vid behov för att vara behjälpliga vid samtal med elever samt vårdnadshavare.

Bilagor

Bilaga 1 – Åtgärdstrappa på aktuell förskola/skola hur man arbetar åtgärdande

	STEG 1A	STEG 1B	STEG 2	STEG 3	STEG 4
VAD HAR HÄNT?	Stör studiero i undervisning	Motverkar trygghet, kränker andra elever	Trots åtgärder har flertalet händelser i steg 1A och 1B har upprepats och/eller annan allvarlig oroande händelse har skett kopplat till trygghet och studiero	Förebyggande insatser har inte givit effekt efter uppföljning av steg 2 och/eller annan oroande händelse har inträffat kopplat till trygghet och studiero	Förebyggande insatser har inte givit effekt efter uppföljning av steg 3 och/eller annan oroande händelse har inträffat kopplat till trygghet och studiero
ÅTGÄRD!	<ol style="list-style-type: none"> Verbal tillsägelse, omhändertagda föremål Utvisning från undervisningslokal delar eller resten av lektionen eller kvarsittning (före eller efter skoltid) Anpassa lärmiljön alternativt skapa extra anpassningar i undervisningen 	<ol style="list-style-type: none"> Verbal tillsägelse, omhändertagda föremål, fysiskt ingripande Kränkningsskäl (utredning, åtgärder - uppföljning) 	<ol style="list-style-type: none"> Bollplank EHT/EHG Utredningsmöte med vårdnadshavare, elev och mentor/ansvarig pedagog (representant från EHT deltar vid behov). Utred orsak och skapa förebyggande insatser eller extra anpassningar. Uppföljningsmöte bokas in inom 2-4 veckor. Ev. inskickning av blankett 1 – särskilt stöd (sociala mål) Ev. utfärdande av skriftlig varning 	<ol style="list-style-type: none"> Möte mellan vårdnadshavare, elev, representanter från EHT och rektor. Eventuell revidering av förebyggande insatser eller beslut om särskilt stöd. Uppföljningsmöte bokas in inom 2-4 veckor Skriftlig varning utfärdas Eventuellt beslut om avstängning, tillfällig omplacering eller enskild undervisning 	<ol style="list-style-type: none"> Möte med vårdnadshavare, elev, representanter från EHT och rektor (eventuellt rektor från annan enhet, representant från huvudman). Beslut om avstängning, enskild undervisning, tillfällig omplacering på samma eller annan enhet Eventuell permanent omplacering på annan skolenhet (Beslut av huvudman)
VEM ANSVAR?	Mentor/Undervisande pedagog	All personal	Mentor/ämnesansvarig eller verksamhetsansvarig pedagog	Rektor	Rektor/Huvudman
DOKUMENTERAS ?	Nej (Åtgärd 1) Ja (Åtgärd 2: tjänsteanteckning)	Ja (kränkningsskäl, tillbudsblankett eller tjänsteanteckning)	Ja (tjänsteanteckning, blankett 1, mall för utredning av studiero/trygghet)	Ja (Uppföljning ÅP, mall för utredning av studiero/trygghet, Blankett för skriftlig varning, tillfällig omplacering, enskild undervisning)	Ja (Uppföljning ÅP, mall för utredning av studiero/trygghet, Blankett för skriftlig varning, enskild undervisning, tillfällig omplacering eller permanent omplacering)
VH KONTAKTAS TELEFON/MAIL ?	Nej (Åtgärd 1) Ja (Åtgärd 2)	Ja	Ja (Ring och informera om möte enligt steg 2 + skicka e-post för kalenderbokning)	Ja (Ring och informera om möte enligt steg 3 + skicka e-post för kalenderbokning)	Ja (Ring och informera om möte enligt steg 4 + skicka e-post för kalenderbokning)

Bilaga 2 - Relevant lagstiftning

Skollagen (2010:800)

Kapitel 6 Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Diskrimineringslag (2008:567)

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Lag (2014:958).

3 kap. Aktiva åtgärder

Inledande bestämmelser

1 § Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Lag (2016:828).

Arbetet med aktiva åtgärder

2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag (2016:828).

3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

Utbildning

Utbildningsanordnare

15 § Med utbildningsanordnare avses i detta kapitel den som bedriver

1. utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800),
2. utbildning enligt högskolelagen (1992:1434), eller
3. utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina.

Lag (2016:828).

Utbildningsanordnarens arbete med aktiva åtgärder

16 § Utbildningsanordnaren ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med aktiva åtgärder på det sätt som anges i 2 och 3 §§. Lag (2016:828).

18 § Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket. Lag (2016:828).

Samverkan

19 § I arbetet med aktiva åtgärder ska utbildningsanordnaren samverka med dem som deltar i sådan utbildning som avses i 15 § och med anställda i verksamheten. Lag (2016:828).

Dokumentation

20 § Utbildningsanordnaren ska varje år skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder enligt 16 och 18 §§.

Dokumentationen ska innehålla

1. en redogörelse för alla delar av arbetet som det beskrivs i 2 och 3 §§,

2. en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras enligt 18 §, och
3. en redogörelse för hur samverkansskyldigheten enligt 19 § fullgörs. Lag (2016:828).

Barnkonventionen

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Artikel 2

1. Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.
2. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Artikel 12

1. Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.
2. För detta ändamål ska barnet, i alla domstolsförfaranden och administrativa förfaranden som rör barnet, särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom en företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med nationella procedurregler.

Artikel 14

1. Konventionsstaterna ska respektera barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.
2. Konventionsstaterna ska respektera föräldrarnas och, i förekommande fall, vårdnadshavares rättigheter och skyldigheter att på ett sätt som är förenligt med barnets fortlöpande utveckling ge barnet ledning då det utövar sin rätt.
3. Friheten att utöva sin religion eller tro får underkastas endast sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga för att skydda den allmänna säkerheten, rättsordningens grunder, folkhälsan eller den allmänna moralen eller andra personers grundläggande fri- och rättigheter.

Artikel 19

1. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa, sociala och utbildningsmässiga åtgärder för att skydda barnet mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena förälderns, vårdnadshavarens eller annan persons vård.

2. Sådana skyddsåtgärder bör, där så är lämpligt, innefatta effektiva förfaranden för såväl upprättandet av sociala program som syftar till att ge barnet och de personer som har hand om barnet nödvändigt stöd, som för andra former av förebyggande och för identifiering, rapportering, remittering, undersökning, behandling och uppföljning av fall av ovan beskrivna sätt att behandla barn illa och, där så är lämpligt, förfaranden för rättsligt ingripande.

Artikel 28

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till utbildning. I syfte att gradvis förverkliga denna rätt och på grundval av lika möjligheter ska de särskilt:

- (a) göra grundskoleutbildning obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig för alla,
- (b) uppmuntra utvecklingen av olika former av gymnasial utbildning inklusive såväl högskoleförberedande utbildning som yrkesutbildning, göra dessa tillgängliga och åtkomliga för varje barn samt vidta lämpliga åtgärder såsom införande av kostnadsfri utbildning och ekonomiskt stöd vid behov,
- (c) genom varje lämpligt medel göra högre utbildning tillgänglig för alla på grundval av förmåga,
- (d) göra utbildnings- och yrkesrelaterad information och vägledning tillgänglig och åtkomlig för alla barn,
- (e) vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska antalet studieavbrott.

2. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.

3. Konventionsstaterna ska främja och uppmuntra internationellt samarbete i utbildningsfrågor, särskilt i syfte att bidra till att avskaffa okunnighet och analfabetism i hela världen och för att underlätta tillgång till vetenskaplig och teknisk kunskap och moderna undervisningsmetoder. Särskild hänsyn ska härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Artikel 29

1. Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning ska syfta till att:

- (a) utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga,
- (b) utveckla respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt för principerna i Förenta nationernas stadga,
- (c) utveckla respekt för barnets föräldrar, för barnets egna kulturella identitet, språk och värden, för bosättningslandets och för ursprungslandets nationella värden och för kulturer som skiljer sig från barnets egen,
- (d) förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämställdhet mellan könen och vänskap mellan alla folk, etniska, nationella och religiösa grupper och personer som tillhör ett urfolk,
- (e) utveckla respekt för naturmiljön.

2. Inget i denna artikel eller i artikel 28 får tolkas så att det medför inskränkning i den enskildes och organisationers rätt att inrätta och driva utbildningsinstitutioner, dock alltid under förutsättning att de principer som fastställts i punkt 1 i denna artikel iakttas och att kraven uppfylls på att undervisningen vid dessa institutioner ska stå i överensstämmelse med vad som från statens sida angetts som miniminorm.

Artikel 30

I de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter eller personer som tillhör ett urfolk ska ett barn som tillhör en sådan minoritet eller ett sådant urfolk inte förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk.